

[Undervisningsministeren.]

og det vil man ogsaa sige baade fra Læres og fra Seminariernes Side. I disse Dage har da ogsaa baade Repræsentanter for Danmarks Lærerforening og for Privatseminarierne været i Rigsdagen hos alle Partier og arbejdet meget ihærdigt for, at dette Forslag eller dog noget i samme Retning eller med samme Formaal maatte blive gennemført. Vore Privatseminarier gaar ind i en meget vanskelig Periode med det dalende Børnetal og med Overproduktion af Lærere, og det er klart, at hvis der bliver 3 Seminarier færre og en Klasse-række mindre i Forskoleseminarierne, vil Vilkaarene for de tilbageblivende Seminarier i høj Grad lettes. Derfor tror jeg, de har Ret, som i Folketinget hævdede, at dette Lovforslag er venlig stemt over for Privatseminarierne; disses Kaar vil nemlig blive betydeligt værre, hvis Lovforslaget ikke gennemføres, og alt bliver ved det gamle, saa at det overlades til den frie Konkurrence at slaae de Seminarier ned, som ikke kan gaa. Dette er en brutalere Vej end den lempelige og hensynsfulde, som Lovforslaget anviser.

Det gaar jo imidlertid med denne Sag som med alle andre af den Art, at medens der i Almindelighed er Enighed om, at Staten skal spare, Enighed om at forlange Økonomi — det lød for nylig fra Landboforeningerne, og det lyder hver Dag i saa godt som alle Blade og ved alle Møder, det er næsten et enstemmigt Raab, at Staten skal vise fornøden Økonomi —, skal det aldrig mangle, at naar en Minister saa imødekommer dette berettigede Krav og fremsætter positive Forslag om Besparelser, kommer man herfra og derfra og siger: Ja, men ikke her, det var ikke Meningen, her er der en særlig Interesse, her gør lokale Grunde sig gældende, eller her er andre Aarsager, som gør, at Besparelse ikke maa finde Sted. Saadan gik det, da jeg for nogle Aar siden forelagde et Lovforslag om Statseminariernes Koncentration, et vel gennemtænkt Forslag efter min Mening, et fornuftigt Forslag, der vilde have sparet Staten mange Penge om Aaret. Det kunde ikke engang gennemføres i Folketinget, fordi der, jeg kan sige fra næsten alle Partier, rejste sig en saadan lokal-patriotisk Modstand mod Enkelthederne i Forslaget, at det var umuligt at samle noget Flertal om Hovedformaalet. Om det foreliggende Lovforslag er det dog lykkedes at samle et stort Flertal i Folketinget, som har kunnet gøre Alvor af Kravet om Besparelser, og som har kunnet samles om Lovforslagets Enkeltheder. Man kan se forskelligt paa

disse Enkeltheder, man kan gaa med til dem med mere eller mindre varme eller kølige Følelser, men man har altsaa erkendt, at Forslaget var en Nødvendighed, og at der er anvist en saa hensynsfuld Fremgangsmaade som overhovedet muligt, naar man paa dette Omraade skal gaa frem ad Lovgivningens Vej.

Der har i de sidste Dage lydt Protester herfra og derfra; vi hørte nu Formanden oplæse en Skrivelse fra Jonstrups Elever, og jeg har ogsaa set, at en Elevforening fra Vejle Statsforskoleseminarium har fremsat Protest. Jeg synes, disse Protester ligger en lille Smule langt ude. Disse forhenværende Elever fra Jonstrup og fra Vejle maa dog være glade ved, at Seminarierne var der, da de var Elever. Den Tid kan de altid mindes med Glæde, men hvilken Interesse de egentlig nu har i at protestere, forstaar jeg ikke rigtig, det er dog vist at drive Pietetsfølelsen lovligt vidt. Pietetsfølelsen er jo i og for sig letforstaaelig, men den har ikke megen praktisk og navnlig ikke nogen økonomisk Betydning. Den blev overvundet af flere Medlemmer af Folketinget, bl. a. af Ordføreren for Det radikale Venstre, der er gammel Jonstrupper; man forstaar godt, det stak ham lidt i Hjertet, at han skulde gaa med til Nedlæggelsen af det Seminarium, hvor han har haft en glad og nyttig Ungdom, men han gik altsaa med, fordi han syntes, det i det hele og store var et fornuftigt Lovforslag. Jeg vil derfor ogsaa bede dette høje Ting om at se bort fra Lokalinteresser og fra personlige Interesser og ene at have Hovedformaalet for Øje: en nødvendig Indskrænkning af Seminaristernes Antal af Hensyn til vor Skole og hele dens Lærerstand og af Hensyn til at tilvejebringe en nyttig, jeg kan sige en nødvendig Besparelse for Staten.

Hvis man nu skulde rejse saa mange Indvendinger mod Enkeltheder i Lovforslaget, at det kom til at strande, synes jeg, det vil blive lidt vanskeligt for dem, der rejser disse Indvendinger — jeg haaber ikke, at nogen i dette høje Ting har Lyst til det —, fremtidig at gentage det evige og berettigede Raab om fornuftig Økonomi fra Statens Side; saa bør de i hvert Fald sørge for, at den Presse, de har Indflydelse paa, det Parti, de er Medlemmer af, og den Agitation, de er med til at udfolde, ikke bliver ved med at kredse om Besparelseskravet. Dette Krav kan man ikke deltage i, naar man, saa snart en Minister kommer med Besparelsesforslag, siger: Ja, men ikke her, og ikke paa den Maade! Saa kommer der nemlig ingenting ud af det.